

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Leto XVI. V Ljubljani, v soboto, dne 7. oktobra 1933. Štev. 114.

Leto XVI.

V Ljubljani, v soboto, dne 7. oktobra 1933.

Štev. 114.

Protesti proti davčni praksi

Soglasno je sklenilo ljubljansko trgovstvo, da priredi protestni shod proti sedanjim davčnim praksam. Kakor kažejo nekateri članki davčnih uradnikov v zadnjem času, nekateri protesta ljubljanskega trgovstva in vseh gospodarskih stanov ne razumejo pravilno. Zato je potrebno par besedi, da se ta protest ne bo napačno tolmačil, za kar se je pokazala že preočitna tendenca. Tu treba v prvi vrsti omeniti one čisto nepotrebne pouke, da smo vsi dolžni za državo žrtvovati. Te dolžnosti se gospodarski sloji in zlasti trgovski prav dobro zavedajo in so tudi vedno pripravljeni to svojo dolžnost izvršiti, kar so tudi vedno dokazali. Zato nobenih takšnih nauk ne potrebujejo ter jih z vso odločnostjo odklanjajo.

Prav tako je čisto odveč ono filozofiranje o socialnosti davkov, ki ga najdemo v omenjenih člankih davčnih uradnikov. Gospodarski sloji in zlasti trgovski se te svoje dolžnosti v tako visoki meri zavedajo, da morajo nauke v tem pogledu odkloniti že kot žaljive. Znano je vendar, da je večina podjetij plačevala sama ves uslužbenški davek, da je plačevala tudi razne druge davke v celoti sama. Šele kasneje, ko so se davki na uslužbenske prejemke vedno bolj kopičili, niso podjetja mogla več zmagovati teh bremen in so se poslužila zakonskih določil ter odtegnila one zneske, ki jih mora po zakonu plačevati uslužbenec. Mnoga podjetja pa še danes plačujejo tudi te zneske za svoje uslužbenice.

Protest proti davčni praksi ne izhaja torej niti iz pomanjkanja državlanske zavesti niti iz pomanjkanja socialnega čuta. Vsaka beseda v tem oziru je že naprej zgrešena, ker bije v prazno.

Protest proti davčni praksi izvira iz čisto realnih vzrokov, ker gotovih pojavov davkoplačevalec ne more in ne more razumeti. Če so n. pr. ostali zakonski predpisi enaki, potem ni davkoplačevalec, ki bi razumel, da mora v času gospodarske depresije plačati višji davek, ko v času gospodarske konjunktore. Če padajo cene, če pada s tem zaslužek, potem se mora znižati tudi davčno breme. To je naziranje davkoplačevalec in temu naziranju nihče ne more odreči logike.

Prav tako ne more razumeti davkoplačevalec, da se po več ko desetih letih prične pobirati taksa, ki se preje ni pobirala. Še manj more razumeti davkoplačevalec, da manj more pobirati ta taksa še par let za nazaj, ko so bili računi že davno zaključeni. Čisto izključeno je, da bi mogla davčna uprava dopovedati davkoplačevalcu, da je vseskozi pravilno postopala, ker bi pač morala takso, če je predpisana, pobirati že preje, ali pa je tudi sedaj ne bi smela pobirati.

Statistični podatki o plačanih davkih dokazujejo, da je revna Slovenija glede rednega plačevanja davkov takoj za bogato Vojvodino in pred vsemi drugimi pokrajinami. To jasno dokazuje, da so slovenski gospodarski krogi izpolnili svojo davčno dolžnost v vzgledni meri. Nobenega primanjkljaja ne bi bilo v državni blagajni, če bi mogle tudi vse druge pokrajine reči to o sebi. Davčni zaostanki, ki so najmanjši v Sloveniji, to enako dokazujejo in zato se pač ni čuditi, če slovenski davkoplačevalec ne razume, da se mu nič ne veruje, če se smatra vsaka njegova davčna priljava kot neresnična. To nezaupanje boli, ker je čisto neupravičeno in tudi krivično, kakor dokazujejo statistike plačanih davkov.

Doživeli smo mnogo primerov, ko se za nobeno ceno ni hotelo verovati, da ima iz usmiljenja kdo človeka v stiski tudi zaostoj na stanovanju. Ni se tudi hotelo verjeti, da so nekateri tako dobrega srca, da niso zvišali po vojni niti enkrat stanovanj-

ske najemnine. Hočes nočes so morali ti povišati stanarino, ker drugače bi morali za svojo dobroto plačevati še davek. Če so nekateri hišni posestniki hoteli imeti na račun najemnikov lastna stanovanja poceni, potem tega še ni treba generalizirati in zaradi nekaterih ni treba, da bi trpeli vsi.

Velikanska napaka našega davčnega sistema je, da je tako kompliciran, da se niti juristi ne spoznajo več v njem. Zlasti prometni in nekateri drugi davki so tako nejasni, da davkoplačevalec pri najboljši volji ne ve, kaj je njegova dolžnost. Poleg tega pa se zahteva od davčnega zavezanca toliko pisarij, kakor da bi bil tudi že neplačani davčni nameščenec. Menda le ni preveč zahtevano, če davkoplačevalec pričakuje, da mu plačevanje davkov ne bodo oteževali še razne formalnosti.

V nekem članku davčnih uradnikov se govori tudi o tem, da so šibkejši sloji bolj obdačeni ko premožnejši. Mi bi to izpopolnili v toliko, da srednji sloj pri plačevanju davkov res ni zapostavljen. Toda največja podjetja — in zlasti ona, ki so v

tujih rokah — pa ne morejo ravno tarnati nad preostro izvedbo davčne enakosti in to menda ni nobena tajnost.

Tu pa treba omeniti tudi razne nabavljalne zadruge, katerih promet je že presegele 100 milijonsko vsoto, a ki kljub temu uživajo še davčne ugodnosti. Ali se morejo res davčni uradniki čuditi, če gospodarski sloji proti temu privilegiju protestirajo?

Naj bo davčna uprava prepričana, da nihče ne bi bil tako srečen, ko gospodarski sloji, če jim proti davčni praksi sploh ne bi bilo treba protestirati. To se vidi tudi iz tega, da so protesti gospodarskih slojev od nekdaj le izjema in da mora biti že nekaj posebnega, če se odločijo za javni protestni shod.

To naj uvažuje davčna uprava in se zato tudi malo vmišli v položaj gospodarskega človeka, ki z muko in težavo vzdržuje svoje podjetje in zaposluje ljudi in naj mu ne dela v tem težkem položaju še novih skrbi. To naj prevdari davčna uprava in temu primerno uravna tudi svoje postopanje, pa bo takoj konec protestom proti davčni praksi.

Taksa na priznanice (pobotnice)

V št. 113 od 5. oktobra 1933 ste priobčili članek pod gornjim naslovom, ki se postavlja na stališče, da podlega plačilu pobotniške takse vsako izplačilo službenih prejemkov, izvirajočih iz službenega razmerja med privatnimi delodajalci in uslužbenci. Po mnenju tega članka naj bi taksa, ki se je uveljavila v času, ko še ni bilo uslužbenskega davka, nekako nadomestovala ta davek. Iz tega izvaja članek, da podlega plačilu 1/2 % takse vsako izplačilo službenih prejemkov neglede na to, ali obstoja pobotnica, ki podlega taksi, ali ne. Za plačilo takse je po tem članku službodajalec soddgovoren in jamči za plačilo z vsem svojim imetjem.

Izvajanja tega članka niso docela točna. Taksa na pobotnice je listninska taksa. Plačevati se mora na pobotnice, to je na listine v vsakem primeru, kadar listina obstoji, v izmeri 1/2 %. Tarifa predvideva glede te takse več izjem. Prva izjema so priznanice o prejeti najemnini, za katere se plačuje taksa po lestvici v znižani izmeri. Glede teh priznanc zakonodajalec izrečno odreja, da se morajo izdajati. Druga izjema so priznanice v bančnih poslih med privatnimi osebami, ki podleajo stalni taksi Din 1.—.

Nadaljnja važna izjema so priznanice v trgovskih poslih. Tar. post. 34 izrečno navaja, da podleajo računi, note, poročila in podobni spisi itd., ki jih izdajajo trgovci in obrtniki o terjatvah, katere izvirajo iz njih posla, drug drugemu ali drugim osebam, neglede na to, ali se v njih potrjuje izplačilo in ali so jih izdajatelji podpisali ali ne, neglede na vsoto — taksi 25 par.

Glede službenih prejemkov veljavno izjemo predvideva tar. post. 33 v drugem odstavku pripombe 1. Ko tarifa v prvem odstavku našteva pobotnice, ki so oproščene takse, navaja v drugem odstavku, da se te oprostitve ne tičejo uslužbencev, ki prejemajo plačo od denarnih zavodov in drugih korporacij in privatnih oseb in ta taksa se mora plačevati, bodisi, da se prejema plača na podstavi podpisanega ali nepodpisanega seznama, bodisi, da se vključuje na tekoči račun dotičnega uradnika. Vsaka izjema se mora v zakonih, ker je ravno izjema, striktno interpretirati. Po taki striktni interpretaciji se mora pobotniška taksa plačevati neglede na to, ali obstoja listina, to je pobotnica, samo v primeru, da obstoja a) nepodpisan seznam ali b) da se prejemki knjižijo na tekoči račun. Za podpisan seznam izjema vobče ni podana, ker seznam, če je podpisan, predstavlja pobotnico.

Ako bi pa tudi koncedirali dolžnost plačevanja pobotniške takse tudi za primere, v katerih sploh ne obstoja nobena listina, niti nepodpisan seznam in niti knjiženje

na tekoči račun, pa nastaja vprašanje, kako naj se taksa plača. Zakon, odnosno tarifa nikjer ne navaja, da morajo delodajalci to takso z odbitkom pobirati, ne uveljavljati pa tudi nikjer soddgovornosti službodajalca za to takso, torej tudi ne njegovega jamstva. Ako bi hotel zakonodajalec uveljaviti to dolžnost delodajalcev, bi jo moral spričo njene dalekosežnosti izrečno določiti. Ker tega ni storil in ker gre za izjemo, je docela jasno, da obstoja dolžnost za plačilo pobotniške takse samo v primerih, v katerih se službeni prejemki izplačujejo proti pobotnici ali na podpisan ali nepodpisan seznam ali pa na tekoči račun.

Sklepanje, da zadene plačilo pobotniške takse vsako izplačilo službenih prejemkov radi tega, ker se je taksa dolžnost uveljavila ob času, ko še ni bilo uslužbenskega davka, ni točno. Ob tem času, ko se je taksa uveljavila, se je pri nas pobiral uslužbenški davek v obliki dohodnine in plačarine, v Srbiji, koje prilike je zakonodajalec gotovo v prvi vrsti imel pred očmi, pa porez na prinos od ličnog rada.

Gibanje državnih dohodkov in izdatkov

Do konca julija tega leta, to je v 16 mesecih proračunskega leta 1932/33, so znašali izdatki splošne državne uprave 6.603.2 milijonov dinarjev ali 87.17% od proračunane vsote. V avgustu so znašali izdatki še 275.9 milijonov in je s tem vsota vseh izdatkov za prejšnje proračunsko leto narasla na 6.879.2 milijonov ali na 90.81% od proračunane vsote. Prihranek v vsem proračunskem letu 1932/33 znaša torej 695.9 milijonov dinarjev.

V istem času so znašali vsi dohodki 6.132.1 milijonov ali 80.95% proračunanih. Primanjkljaj v višini 747 milijonov je bil pokrit deloma iz fonda za vojno škodo in dohodkov uradniškega penzijskega fonda in to po pozitivnih zakonskih predpisih. Zato se ne sme vsa razlika med dohodki in izdatki smatrati kot primanjkljaj.

Državna gospodarska podjetja in ustanove so imele do konca avgusta 3.559.5 milijonov izdatkov ali 94.97% od proračunanih. Prihranek je znašal 188.6 milijonov. Dohodki državnih podjetij pa so znašali v tem času 3.469.5 milijonov ali 77.08% od proračunanih. Primanjkljaj državnih podjetij je torej znašal v lanskem proračunskem letu 89.9 milijonov dinarjev.

Letošnji proračun

Avgusta meseca so dosegli izdatki splošne državne uprave 534.5 milijonov ali 91.76% od proračunanih in je bil dosežen prihranek 47.9 milijonov. Dohodki pa so

Sicer pa je tako sklepanje brezpredmetno že iz razloga, da tarifa omejuje takšno dolžnost na uradnike, odnosno pravilnik na uradnike in namreščence. Kako je ta pojem razumeti, je ministrstvo financ določilo v razpisu z dne 1. februarja 1928, br. 136501. V tem razpisu pravi: »Izuzetak od ovog pravila učinjen je u tački 4. čl. 55 taksenog i pristojbinskog pravilnika, koji se odnosi samo na privatne činovnike i službenike, u koje se ne mogu ubrajati i telesni radnici.« Kdo je telesni delavec v tem zmislu, se najlažje definira na ta način, da imamo v vidu, da je davčna zakonodaja bivše kraljevine Srbije delila delavce v dve kategoriji: v duševne in telesne delavce. Kdo je zopet duševni delavec, ki spada pod takso, pa moremo pri nas brez nadaljnega vzeti na pomoč zakon o pokojninskem zavarovanju, ki določa, da spadajo pod pokojninsko zavarovanje oni, ki imajo, kakršna je pač njih služba, uradniški značaj ali pa redoma izvršujejo pretežno duševna službena opravila. Za naše prilike se torej najlažje določi one, ki podleajo pobotniški taksi, čeprav ne dajejo pobotnic, ako se ravnamo po tem, ali podleajo dotični nameščenec pokojninskemu zavarovanju ali ne.

Pobotniški taksi podleajo torej samo službeni prejemki, ki se izplačujejo na pobotnico ali na podpisan seznam. Od ostalih službenih prejemkov podleajo tej taksi samo oni, katere dobivajo uradniki ali duševni delavci, to je, pri nas oni, ki podleajo pokojninskemu zavarovanju, vendar pa od teh zopet samo oni, ki prejemajo plačo na nepodpisan seznam ali se jim knjiži na tekoči račun. Kjer ni pobotnice niti podpisanega ali nepodpisanega seznama niti knjiženja na tekoči račun, takšna dolžnost vobče ne obstoja.

Službeni prejemki prodajalcev in ostalega trgovskega osebja (v skladiščni službi), koji ne podleajo pokojninskemu zavarovanju, torej ne morejo podleati plačilu pobotniške takse, če jih ne prejemajo na pobotnico ali na podpisan seznam, ki nadomestuje pobotnico, ali se jim ne knjižijo na tekoči račun.

Ako in v kolikor bi organi finančne uprave drugače postopali, naj prizadeti uveljavijo svoje pravice inštančnim putem!

Z.

V tem mesecu znašali 603.4 milijone ali 103.59% proračunanih. Dohodki so bili torej za 68.8 milijonov večji ko izdatki. Pri tem pa še niso všteti dohodki od poselstva Belje niti od Drž. hipotekarne banke, ker se ti dohodki obračunavajo šele koncem leta. Od posameznih dohodkov so dali neposredni davki 166.75%, posebni davki 137.95%, zaostali davki 158.59% in monopoli 104.74% proračunanih.

V času od aprila do avgusta 1933 so znašali izdatki splošne državne uprave 2.128.8 milijonov ali 73.00% proračunanih. Na ta način je bilo prihranjenih 783.6 milijonov. V istem času pa so znašali dohodki 2.428 milijonov ali 83.37% proračunanih. Čisti presežek dohodkov nad izdatki je znašal torej 299.1 milijonov dinarjev.

Državna podjetja in ustanove pa so imele v avgustu izdatkov za 226.3 milijonov ali 78.77% proračunanih ter je bil s tem dosežen prihranek v višini 60.8 milijonov Din. V istem času pa je bilo dohodkov za 266 milijonov ali 80.13% proračunanih. Državna podjetja so torej bila v avgustu aktivna za 39.6 milijonov Din.

V dobi od aprila do avgusta pa so imela državna podjetja izdatkov za 1.049.1 milijonov ali 73.02% proračunanih, kar pomeni prihranek v višini 387.6 milijonov Din. V istem času je bilo dohodkov za 1.274.7 milijonov ali 76.80% proračunanih. Čisti prebitek dohodkov je znašal torej 225.5 milijonov dinarjev.

Nevarna konjunktura

V sedanji dobi splošne gospodarske depresije se zlasti opaža, da se je ena panoga našega narodnega gospodarstva, tekstilna industrija, zadnje mesece silno opomogla in da obratuje s polno paro. Gre tu za panogo, ki je bila doslej razmeroma slabo razvita in ki se prav za prav nahaja šele v povojih. Ker nismo imeli razvite tekstilne industrije, je velik del našega uvoza obstojal v tekstilnem blagu. Manufaktura je ono blago, ki je zadnja leta odločilno vplivalo na našo plačilno bilanco in povzročilo, da je bila zunanja trgovina Jugoslavije še do pred kratkim pasivna. Na dlani je, da so morali odločujoči činitelji skrbeti za to, da se ta industrijska panoga pri nas razvije in da se v tem pogledu kolikor toliko osvobodimo od inozemstva.

Sistem zaščitnih carin se je zadnje čase razširil na tekstilno industrijo in ji hitro pomagal na noge. Zlasti se to opaža v Mariboru, ki postaja središče jugoslovanske tekstilne industrije. Vsi obrati niso le popolnoma zaposleni, marveč delajo tudi ponoči, da zmorejo številna naročila. Ne samo to, skoraj vsa podjetja so se znatno razširila, naprave povečale in modernizirale. Težki milijoni so bili zadnje mesece investirani deloma v razširjenje dosedanjih, deloma pa v ustanovitev novih podjetij. Takorekoč čez noč je nastalo nekaj podjetij, ki so vsa več ali manj dobro zaposlena. Začela se je doba konjunktura, ki si jo zamenjuje ostale panoge našega gospodarstva. V Mariboru se je začel lov za pripravnimi prostori, kjer naj bi se namestili novi obrati. Vsak količjak pripraven kotiček je dobrodošel. Preurejajo se prostori, montirajo stroji, napravljajo skladišča. Z naročili podjetniki niso v zadregi.

Usnjarna Berg bo baje polagoma opuščena, ker so skladišča prenapolnjena, naročil pa je le malo. Del obširnih naprav ob Dravi poleg državnega mosta se bo, kakor se čuje z dobro poučene strani, preuredil za tkalnico. To podjetje, ki ga bo vodil g. Braun, ker je dosedanje tvornico v Jezdarski ulici nedavno prodal, je dobro fundirano in utegne tudi kasneje uspevati. Prav tako se v bivši prekajevalnici Welle v Krčevini nastani nova tkalnica za bom-

baževino. Formirala se je skupina finančnikov, ki snuje še eno tkalnico za svilo. Poleg domačega je v novih podjetjih investiranega obilo tujega kapitala. Napovedujejo se še nekatera podjetja, za katera se iščejo prostori, bodisi v mestu ali pa na periferiji. V Ptuj se v bivši dominikanski vojašnici nastani večje podjetje, ki bo baje zaposlilo nad 100 delavcev in delavk.

Kakor je sicer toplo pozdraviti to ne pričakovano konjunkturo, ki ima na eni strani namen, znižati naš uvoz tekstilnega blaga, na drugi pa zaposluje vedno več delovnih sil, se vendar ne moremo otestiti bojazni, da se bo kmalu veter zasukal. Kaj kmalu bo trg nasičen, ker je kupna moč prebivalstva znatno padla. Drugače bi bilo, ako bi ljudje imeli denar, kakor so ga imeli še pred par leti in so lahko krili svoje potrebe. Skladišča bodo kmalu polna in odjem bo začel pešati. Marsikatero podjetje bo moralo zmanjšati obrat ali pa ga morda celo opustiti. Pomisliti je treba tudi na to, da bomo izvažali tem manj naših poljskih pridelkov, naše glavne produkcije, čim manj bomo uvažali tujega blaga. Ozirati se je treba na to, da skuša vsaka država izravnati svojo plačilno bilanco in da omejuje uvoz, ako ne dosega izvoz določene vsote. Nevarnost je, da bo inozemstvo zahtevalo korekturo trgovinskih pogodb, ako se v izmenjavi blaga z Jugoslavijo spremeni razmerje v njihovo škodo.

Seveda ne smemo gledati prečrno in tudi ne smemo reči, da konjunktura v tekstilni industriji ni toplo pozdraviti. Menimo le, da bi bilo treba previdnosti, zlasti pa, da je treba pri ustanavljanju novih podjetij skrbeti za zadostne kapitalne rezerve, ki jih pa dejanski nemara ni. Vsak preokret, do katerega bo moralo kmalu priti, bo šibkega takoj pritisnil ob zid in mu vzel sapo. Posledica bo morala biti, da bodo milijonske insolvence, da bodo tovarniška podjetja poceni na prodaj, in da bo delavstvo zopet na cesti. Previdnost je zelo na mestu, srčnost pa končno tudi. Uspehi, ki se bodo gotovo dosegli, čeprav z žrtvami, nas morejo le veseliti.

OUZD v septembru 1933

Povprečnina članov: moških 49.875 (manj 1492), žensk 29.110 (+ 1280), skupaj 78.985 (- 212); bolnikov: moških 1273 (+ 285), žensk 754 (+ 24), skupaj 2027 (+ 309); odstotek bolnikov: moških 2,55% (+ 0,63), žensk 2,42% (+ 0,20), skupaj 2,57% (več 0,40); povprečna dnevna zavarovana meza: moških 26,39 (- 1,06), žensk 18,35 (+ 0,22), skupaj 23,43 (- 0,74); celokupna dnevna zavarovana meza: moških 1,315.988,40 (- 93.829,20), žensk 534.277,20 (+ 29.794,80), skupaj 1.850.265,60 manj 64.034,40).

Številke v oklepajih pomenijo prirast (+), oziroma padec (-) od lanskega leta, t. j. od septembra 1932.

Letna razlika zavarovanih delavcev se je ponovno zboljšala, kakor je razvidno iz sledečih rubrik:

Letna razlika

mesec	moških	žensk
junij	- 4211	+ 134
julij	- 3351	+ 763
avgust	- 2600	+ 1091
september	- 1492	+ 1280

Kljub splošnemu zboljšanju zaposlitve primanjkuje še vedno moških približno za poldrugi tisoč. Obratno so pa ženske tudi za približno toliko narastle. Kot glavni vzrok temu pojavu moramo navesti nazadovanje gradbene industrije, pri kateri so pretežno zaposleni moški, in napredovanje tekstilne industrije, pri kateri so pretežno zaposlene ženske.

Odstotek bolnikov je z ozirom na lansko stanje neprimerno večji. Dejstvo, da je bolnospodporna doba podaljšana od 26 na 52 tednov, samo deloma opravičuje povečanje odstotka za 0,40 % na 2,57 %.

Povprečna dnevna zavarovana meza, katere odgovarja približno faktičnemu dnevnemu zaslužku povprečnega delavca, je pri moških za Din 1,06 manjša in pri ženskah za Din 0,22 večja nego lansko leto. Dočim moške plače nazadujejo, naraščajo zaslužki žensk že od meseca julija dalje.

Celokupna dnevna zavarovana meza, katere odgovarja približno faktičnemu dnevnemu zaslužku vseh delavcev, je za

Din 64.034,40 manjša od lanskega leta. To pomeni, da delavstvo, zavarovano pri OUZD-u, zasluži letos še vedno okroglo Din 64.000 manj na dan nego lansko leto.

Ljubljana, dne 4. oktobra 1933.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev
v Ljubljani.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani

priporoča
špecerijsko blago

več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke
— kakor tudi razno-
vrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in
mlini za dišave z električnim
obratom

Telefon št. 26-66 Ceniki na razpolago!

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 4. oktobra t. l. objavlja med drugim: Uredbo o izpremembi čl. 17. uredbe o uslužbenih kazenskih in podobnih zavodov — Dopolnitev v pravilniku in normah o kontroli semenja kulturnih rastlin kraljevine Jugoslavije — Denaturiranje dehidriranega špirta — Oddajanje špirta tvornicam kisa brez plačila državne trošarine — Ocarinjanje cvetlice kot rastlin za presajanje — Objavo glede izpitov za graditelje visokih in nizkih zgradb in za elektrotehniške v jesenskem terminu — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Adria prašek je boljši

Nujen popravek

V članku »Taksa na priznanice« v prejšnji številki našega lista je izpadel koncem tretjega odstavka dostavek, ki šele daje odstavku pravi smisel. Ta dostavek se glasi »če seveda prejema uslužbenec plačo na podstavi seznamov, vknjižb ali priznanic«. Če torej uslužbenec ne prejema plače na podstavi seznamov, vknjižb ali priznanic, se tudi ne plačuje taksa na priznanice. V tem smislu naj blagovolijo čitatelji izpopolniti naš članek v prejšnji številki.

Sicer pa opozarjamo na naš današnji članek, ki je tako vsestransko jasen in utemeljen, da v tej zadevi pač ne more biti nobenega dvoma.

Adria prašek je boljši

IZVOZ V ITALIJO NAZADUJE ŠE NAPREJ

Po uradnih podatkih smo izvozili v Italijo v prvih šestih mesecih tega leta blaga za 93 milijonov lir, Italija pa je uvozila v našo državo blaga za 62 milijonov lir. Trgovinska bilanca je sicer bila za Italijo pasivna v višini 31 milijonov lir, toda v istem času lani je bila pasivna za 80 milijonov lir. Naš izvoz v Italijo se torej stalno manjša.

„KUVERTA“
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovska c. 2 Vožarski pot 1
TVORNIKA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

VEČJI LESNI IZVOZ AVSTRIJE IN RUMUNIJE

Avstrija je dobila večja naročila za nabavo jamskega lesa za posaarske premovalnike, ker so avstrijske železnice povečale nabavo premoga iz Posaarja. Ker se je trgovinska bilanca v zadnjem času premaknila na korist Madjarske, je dovolila Madjarska Avstriji še dodaten uvoz 2000 vagonov lesa — Francija pa je povečala rumunski uvoz lesa za 10.000 ton, ki ga bo plačala z dobavo letal Rumuniji.

Adria prašek je boljši

SPREMEMBE FRANCOŠKIH UVOZNIH KONTINGENTOV

Poročali smo, da namerava Francija spremeniti uvozne kontingente v tem smislu, da bi se dovolil uvoz za tri četrtine določenega kontingenta vsaki državi le pod pogojem, da se dovoli za isto množino uvoz francoskega blaga. Ta določila bodo sedaj spremenjena.

Kontingenti se bodo namreč delili v dve vrsti, v kontingente za kmetijske pridelke in za industrijske proizvode. Za kmetijske proizvode bo za vse države povišana dovoljena kvota za 75 % sedanjega kontingenta. Marža v višini ene tretjine bo predmet posebnih kompenzacijskih pogajanj. V oktobru se bodo vršila pogajanja za razdelitev gibljivih 75 %, in bi bili v novembru kontingenti že definitivno razdeljeni. Nova ureditev kontingentov je naperjena v prvi vrsti proti deželam z manj vredno valuto. Druge države bodo dobile posebne ugodnosti in njih kontingenti ostanejo skoraj gotovo neizpremenjeni.

OBČNI ZBORI

12. redni občni zbor trvdke »Kovina«, prve jugoslovanske metalurške industrije v Mariboru bo dne 19. oktobra t. l. ob 16. uri v pisarniških prostorih trvdke na Teznu pri Mariboru.

Po svetu

Sestanek našega kralja s predsednikom turške republike se je izvršil nad vse svečano, a obenem tudi zelo pristržno, kar se posebej naglašja v uradnem kominikeju o sestanku. Kominike nadalje pravi, da sta oba državna poglavarja ugotovila, da je miroljubna politika obeh držav ne samo v skladu z interesi njunih narodov, temveč tudi v interesu splošnega miru. Oba vladarja sta prešinjena z željo, da bi bili med obema državama čim boljši odnosaji.

Vsi evropski listi obširno komentirajo posete našega kralja in napovedujejo, da odpirajo ti poseti novo politiko na Balkanu. Pariški »Temps« imenuje iniciativo našega kralja kot diplomatsko akcijo velikega stila.

Londonski listi pa pišejo, da bo v bližnji bodočnosti ustanovljena balkanska unija. Tudi bolgarski listi in politiki zelo ugodno komentirajo sestanek obeh jugoslovanskih vladarjev. Celo italofilski list »Zarja« piše, da so obiski kralja Aleksandra neovrgljiv dokaz utrditve miru na Balkanu.

Na otok Krk je prispela naša kraljeva dvojica v petek ponoči, zato je bil oficialni sprejem v soboto dopoldne. Na Krku se bo kralj poklonil spominu tam pokopanih srbskih junakov. Na Krku pa se sestane kralj tudi z grškimi ministri in bo zato obisk tudi utrdil grško-jugoslovansko prijateljstvo.

4. balkanska konferenca se začne dne 5. novembra v Solunu.

Mala antanta predloži še na tem zasedanju Društva narodov spomenico, kako se naj ustvari gospodarsko sodelovanje podobavskih držav. V spomenici bo tudi navedla svoje stališče v razorožitvenem vprašanju.

V debati o manjšinskem vprašanju na skupščini Društva narodov je zahteval dr. Beneš, da se raztegne dolžnost manjšinske zaščite na vse države. Izjavil je nadalje, da češkoslovaška priznava žide za manjšino.

Na kongresu francoske rad. socialistične stranke je prišlo do pristranih ovacij Herriotu in Daladieru. Slednji je med drugim izjavil, da se morejo tudi najtežji problemi rešiti brez diktature.

Henderson je sklical razorožitveno komisijo na dan 9. oktobra in je zato upati, da je vsaj med zapadnimi velesilami dosežen sporazum v razorožitvenem vprašanju.

Po demisiji Lerrouxove vlade je poveril predsednik Zamorra mandat za sestavo vlade Sanchezu Romanu, ki pa je mandat že drugi dan vrnil. Mandat je nato dobil bivši minister Pedregalu.

Anglija je začela Malto silno utrjevati, da bo vse otočje ena sama velika trdnjava.

Oficiozno »Popolo d'Italia« daje lekcije Nemčiji in pravi, da bi bil že čas, če bi nemška vlada napravila konec nasilnostim raznih podrejenih hitlerjevskih voditeljev.

Narodno-socialistična stranka se je na češkoslovaškem razpuštila. Hitlerjevski poslanec Krebs je srečno pobegnil v Nemčijo. Trem drugim pa se je poizkus pone srečati in so jih aretirali na češki meji.

Za zmanjšanje brezposelnosti bo madjarska vlada izvedla velika cestna dela.

Hitlerjevi so kljub ogorčenju javnosti vsled zadnjega atentata na Dollfussa začeli z novo kampanjo proti Avstriji. Sedaj zlasti širijo neugodne vesti o gospodarskem stanju Avstrije, da bi prepričali uspeh avstrijskega notranjega posojila.

Šušmarstvo je pričela energično preganjati Nemčija. Samo v zadnjih mesecih je bilo kaznovanih 12.000 šušmarjev.

Nemškimi ministrom so znižane dnevnice in izdatki za potne stroške. V Nemčiji znašajo odslej dnevnice 15 mark, v tujini pa 25 mark.

Njujorške trgovine so zmanjšale svoja naročila v Nemčiji za 50—80 odstotkov.

Velik vihar, ki je naglaval vse ljudi v hiše, je na Kubi vzpostavil red. Čete so pričele neusmiljeno streljati na maroderje, ki so hoteli v temi ropati. Ujete oficirje prepelejo na samotni otok. Ni pa še gotovo, če se bo mogla vzdržati sedanja vlada San Martina, ker ne plačuje nihče več davkov in tudi vojaki ne prejemajo več plač.

Carinska pogodba med Anglijo in Argentino je bila podpisana v sredo v Buenos Airesu.

Vsi petrolejski vreli v Argentini so vsled posebnega zakona argentinskega parlamenta postali državna last.

Denarstvo

HRANILNE VLOGE NE NAZADUJEJO VEČ

Po statističnih podatkih Narodne banke je znašal padec vlog od 1. 9. do 1. 12. 1932 517 milijonov Din, od 1. 12. 1932 do 1. 3. 1933 že le 243 milijonov, od 1. 3. do 1. 6. 1933 pa 133 milijonov. Dne 1. junija pa je že bilo zabeleženo povečanje hranilnih vlog za 88 milijonov Din. Najnižje stanje vlog je torej bilo dne 1. junija 1933, ko je znašalo 9.850 milijonov. Od 1. junija 1931., ko je bilo stanje hranilnih vlog najvišje in znašalo 14.242 milijonov, pa do 2. junija 1933. so padle vloge za 4.392 milijonov Din. Povečanje vlog pa gre v glavnem v korist le Poštni hranilnici in Drž. hipotekarni banki, dočim se v drugih denarnih zavodih še ni stanje bistveno zboljšalo.

AVSTRIJSKO NOTRANJE POSOJILO

V Avstriji se je ta teden pričelo podpisovanje avstrijskega notranjega posojila, ki se deli v dva dela. Od uspeha posojila je odvisna tudi njegova višina. Zato se predloži v podpis najprej posojilo v višini 100 milijonov šilingov, če bo ta vsota podpisana, se predloži še drugi blok posojila v isti višini. Posojilo se bo obrestovalo po 4 odstotke, tri odstotke pa bo šlo za premije. Prvih deset let bo znašal največji dobiček 1 milijon šilingov, kasneje pa le pol milijona. Posojilo ima tudi zlato klavzulo in se bo posojilo v vsakem primeru povračevalo po tečaju, ki ga je imel šiling dne 2. oktobra. Posojilo bo plačano v 40 letih.

*

Uvedbo mestnega denarja je predlagal na seji novosadskega obč. sveta dr. Ilijić, da bi se na ta način odpomoglo pomanjkanju denarja. Njegov predlog pa še ni bil sprejet.

Francoski finančni minister Bonnet se je v govoru v svojem volivnem okraju najodločneje izjavil proti vsaki inflaciji.

Po zadnjem izkazu Čehoslovaške narodne banke se je devizna podloga povečala za 15 na 922 milijonov, zlata za 0'1 na 1707 milijonov, obtok bankovcev se je povečal za 696 na 6310 milijonov in je kritje padlo od 40 % na 38'6 %.

Po zadnjem izkazu nemške Državne banke z dne 30. septembra se je njena zlata zaloga dvignila za 13 na 367'2 milijonov mark, dočim je devizna podloga padla za 7'7 na 40'1 milijonov. Zlato in devizno kritje je padlo od 12'2 na 11'2%, ker se je obtok bankovcev povečal za 316 milijonov na 3624 milijonov mark.

Odstotek delnic na berlinski borzi, ki notirajo na borzi pod pariteto, se je v septembru dvignil od 82'5 na 84'3 odstotka.

Španska pripravlja razpis notranjega posojila v višini 250 milijonov pezeta.

Mednarodni borzni indeksi

Razpoloženje na svetovnih borzih ni bilo enotno in so na nekaterih evropskih borzih tečaji efektov napredovali, dočim so na ameriških nazadovali. V splošnem pa je prevladovala mlačna tendenca in je tudi indeksi nazadovali za četrt odstotka na 42'5%. Tečaji so se v septembru gibali tako-le:

Koncem	9. 9.	16. 9.	23. 9.	30. 9.
1927 = 100%				
London	68'0	69'1	68'6	70'1
Pariz	65'9	65'7	63'1	63'7
New York	59'8	62'4	60'6	56'8
Berlin	25'3	26'1	26'2	26'4
Praga	58'4	57'3	56'6	56'2
Bruselj	32'2	32'1	31'1	31'6
Amsterdam	33'9	33'9	31'6	31'7
Stockholm	10'6	10'9	10'8	10'7
Curij	48'7	47'7	46'6	46'8
Dunaj	31'9	31'7	31'1	31'1

Konkurzi in prisilne poravnave

Za upravnika konkurzne mase Gospodarske zadruge v Mariboru se imenuje mesto dr. Boštjančiča odvetnik dr. Slokar. Poravnalno postopanje v zadevi tvrdke Gradnik in drug se ustavlja, ker je dolžnik umaknil predlog za poravnalno postopanje.

Potrjuje se prisilni poravnavi trgovca Kapušina Stanka v Kranju in izdelovalca kreme za čevlje Lapajneto Ivana v Mostah pri Ljubljani.

IZ ZADRUŽNEGA REGISTRA

Vpisala se je Kmetijska strojna zadruga v Podrečah pri Smedniku. Izbrisalo se je Gradbeno društvo učiteljskega na tehniški srednji šoli v Ljubljani.

Predlog o uvedbi cesijske menice

V »Jutru« razpravlja g. F. S. zelo obširno o reorganizaciji našega denarnega trga. Najprej podaja kratek pregled o vzrokih naše denarne krize, ki jo je v mnogem postrila Narodna banka, ki ne daje dovolj zaslombe denarnim zavodom, in nato predlaga, da bi se reorganizacija našega denarništva izvršila z večjo uporabo poslovnih menic. Tako iz valutno-političnih, ko bančno-mobilnostnih razlogov bi morali biti za udomačenje poslovne menice, ki je edina res kratkoročna menica. Ker pa se trgovci pri nas, ko drugod, branijo menice, ker da bi škodovala njih poslovnemu kreditu in ker sedanjí menični material, ki ga danes dobivajo banke, ni vedno sposoben za reeskont, predlaga članek, da se uvedejo pri nas cesijske menice. Ta menica je nastala iz trasirane menice s klavzulo izdajatelja, da se ne sme predložiti v podpis trasatu in takšno menico pozna tudi naša zakonodaja. Pri tej neakceptirani menici pa je odprto vprašanje kritja in zato je zakonodaja ustvarila tako zvano cesijsko menico, ki jo nato priporoča avtor članka tako-le:

»... V Franciji so že leta 1922. ustvarili z zakonom cesijsko menico, ki jo trasira prodajalec blaga na kupca za vsoto kreditirane kupnine z dospelostjo na dan zapadlosti menice. Na tej menici, ki se ne sme predložiti trasatu (kupcu) na akceptiranje, vnese izdajatelj (prodajalec blaga) klavzulo, s katero odstopa (cedira) terjatev za prodano blago, zapopadeno v menični vsoti, na imetnika menice. Izdajatelj menice mora kupca le obvestiti, da je nanj trasiral menico in da na to menico odstopi svojo terjatev. Ko zapade kupnina v plačilo, sme kupec blaga poravnati kupnino edino imetniku menice. Izdaja take cesijske menice ima tudi to pravno posledico, da terjatve, na kateri sloni menica, ni mogoče od drugih upnikov zarubiti in da je zavarovana tudi v primeru insolvence izdajatelja menice. Takih cesijskih menic

se ne more braniti zlasti oni solidni in dobro fundirani trgovci, ki se sicer zaradi ozirov na ime in kredit ali pa iz drugih razlogov upira akceptiranju menic. Trasat (kupec blaga) ostane namreč pri tej menici izven kroga meničnih dolžnikov, cesija na menici pa je vendar skoro toliko vredna kakor njegov podpis. Če prodajalec blaga trasira tako menico in jo da v eskompt banki, tedaj je taka menica vedno sposobna za reeskont pri novčanični banki, ker nadomešča cesijsko klavzulo tretji podpis (tudi pri nas bi bilo to izvedljivo, ker je dovoljen po zakonu reeskont poslovnih menic izjemoma tudi z dvema podpisoma, po pogojih, ki jih določi upravni odbor Narodne banke).

Glede na dobre izkušnje s cesijskimi menicami v Franciji, so leta 1931. tudi v Italiji z zakonom uvedli cesijsko menico v izvoznem prometu (kjer je kupec blaga v inozemstvu). Praktična uporabljivost cesijske menice se je tu kmalu izkazala in je italijanski ministrski svet nedavno na zahtevo bank sklenil, da se z zakonom uvede cesijska menica tudi v notranjem poslovanju. O spremembi meničnega zakona v tem smislu razmišljajo sedaj tudi v sosednji Avstriji.

Uvedba cesijske menice bi bila v okviru organizacije denarnega trga posebno potrebna pri nas, kjer veljajo še v večji meri kakor v Franciji in Italiji razlogi, ki so v teh državah dovedli do te oblike menice (bojazen pred akceptom). Neprecenljivi pomen pa bi imela pri nas cesijska menica za splošno udomačenje poslovne menice v našem trgovskem in bančnem poslovanju. Brez tega udomačenja poslovne menice pa si ni misliti organizacije trga za kratkoročni kredit in ukinjenja dosedanje kreditne politike Narodne banke, niti rednega mobilnega poslovanja bank brez ogromnih gotovinskih rezerv, da ne omenimo večje sigurnosti kreditnega poslovanja naših bank.

Dobava-prodaja

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 11. oktobra t. l. ponudbe o dobavi 200 m³ jamskega lesa; do 18. oktobra t. l. pa o dobavi 2500 kg svinjske masti, 3600 kg koruznega zdroba, 2000 kg namiznega olja, 4000 kg riža, 750 kg cikori-je, 600 kg tovtotne masti in 800 m³ prodnega peska.

Direkcija državnega rudnika Kakani sprejema do 12. oktobra t. l. ponudbe o dobavi sedlarskega orodja, 650 okenskih stekel, 100 kg kita, 12 varovalk za tračnice in 800 m žice.

Kožuhi v popravilo se oddajo potom pismenih ponudb, katere je vložiti do 12. oktobra t. l. pri prometno-komercialnem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani.

Splošni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. oktobra t. l. ponudbe o dobavi lepenke, ovojne papirja, črnila, knjigoveških sponk, gob, mastenca, brusilnih kamnov, knjigoveškega traku, belih cunj, žebeljev itd.

(Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 11. oktobra t. l. ponudbe o dobavi 2 merilnih trakov.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 19. oktobra t. l. ponudbe o dobavi 5 ventilov za paro.

Prodaja. Dne 12. oktobra t. l. se bo sklenila pri 1. velosipedskega bataljonu v Ljubljani direktna pogodba za prodajo pomij in odpadkov hrane za čas od oktobra 1933 do 31. marca 1934.

Adaptacijska dela na zgradbi v Novem mestu se oddajo potom ofertne licitacije dne 11. oktobra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Adaptacijska dela na vojno-državnih stanovanjskih poslopih v Karlovcu se oddajo potom ofertne licitacije dne 14. oktobra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu.

(Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Strojni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. oktobra t. l. ponudbe o dobavi 500 doz čistilne paste znamke »Globus« in 1500 doz čistila za kovine znamke »Sidel«.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 1. novembra t. l. ponudbe o dobavi raznega orodja in naprav; do 3. novembra t. l. pa o dobavi strgarskih nožev »Widia«.

Dne 23. oktobra t. l. bo pri Upravi smodnišnice v Kamniku ofertna licitacija za dobavo 25.000 kg preje od jute, 25.000 kg preje od konoplje in 200.000 kg kalijevega solitra. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Zakup buffeta na postaji Bos. Brod se odda potom ofertne licitacije dne 3. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 27. oktobra t. l. ponudbe o dobavi žaginskih listov, pil in »Soag«-nožev; do 3. novembra t. l. pa o dobavi kabla in žice.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

KLIČETE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
KLIČARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA13

Iržna poročila

ZAGREBSKI TEDENSKI SEJEM

Zadnji tedenski sejem z dne 4. oktobra je bil slabše obiskan ko prejšnji in tudi kupčija je bila manj živahna. Dogon svinj in telet pa je bil večji. Cena živini je padla, zlasti teletom, svinjam in pujskom.

Dogon: 28 bikov, 503 krave, 120 junic, 220 volov, 54 juncev, 125 telet, 464 konj in žrebet, 4 ovc in jagnjet, 588 svinj in 227 pujskov.

Cene: biki po 3'50 do 3'60; krave za mesarje po 2'25 do 3'50, za klobase po 2'25

Naš pravi domači izdelek

do 2'40; junice za mesarje po 3'25 do 3'75; voli I. vrste po 4'60 do 4'75, II. po 3'50 do 3'75, bosanski po 2'50 do 2'75; junci po 3'50 do 3'75; pitane svinje po 7'25 do 8'—; nepitane po 7'— do 7'25 Din, vse za kg žive teže; pujski po 100'— do 150'—, jančki 70'— do 140'—, konji po 3000'— do 5000'— par, žrebeta po 1200'— do 1500'—, konji za klanje po 0'75 do 1'50 za kg žive teže, zaklane sremške svinje po 10'50 do 11'— dinarjev za kg mrtve teže in teleta po 6'70 do 7'— za kg žive teže, zaklana pa po 8'50 do 9'50 Din.

Detelja po 45'— do 55'—, otava po 35'— do 45'—, seno po 35'— do 40'—, slama po 30'— Din za 100 kg; voz drv po 50'— do 250'— Din.

NAŠE SADJE NA TUJIH TRGIH

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine poroča, da je bilo stanje na tujih sadnih trgih dne 5. t. m. sledeče:

Dunaj: Na trg je prišlo 27 vagonov naših svežih češpelj. Prodajale so se po 36 do 37 grošev ali po 3'11 do 3'20 Din za kg, na postaji pa po 33 do 34 grošev. Prvotna cena je bila 40 grošev ali je pozneje cena popustila. Naša jabolka, večinoma iz Medjimurja, se prodajajo na trgu po 45 do 48 grošev ali po 3'89 do 4'15 dinarjev. Grozdje prihaja večinoma iz Bolgarske in se prodaja po 90 do 105 grošev.

Praga: Na trgu je bilo prodanih 8 vagonov naših svežih češpelj po ceni 230 Kč ali 497 Din za sto kil. Vse naše češplje so prišle na trg zelo dobro zapakirane in v zdravem stanju. Tendencia cen za naše češplje je še naprej čvrsta. — Naše grozdje se prodaja na praškem trgu po povprečni ceni 450 Kč ali po 973 Din za 100 kg. — Naša jabolka pa se povprečno prodajajo po 160 Kč ali po 346 Din za 100 kg.

Varšava: Povprečna cena za naše češplje je 60 zlotov ali 494 Din za 100 kg z vsemi stroški.

DUNAJSKI TRG

Na goveji trg z dne 2. t. m. je bilo postavljenih 890 volov, 742 bikov in 457 krav, iz Jugoslavije 97 volov in 15 krav. Cene so bile te: fabrični voli po 1'33 do 1'50, I. vrste po 1'20 do 1'30, II. po 1'10 do 1'20, III. po 1'— do 1'08; biki po 0'95 do 1'15, krave po 0'90 do 1'15 in mršava živina po 0'65 do 0'90 šilingov za kg žive teže. Tendencia je bila mirna. Cena živini je padla za 5 grošev, razen cene fabričnih volov, ki je ostala neizpremenjena.

Na svinjskem trgu z dne 3. t. m. je bilo 6482 špeharjev in 7857 pršutarjev. Iz Jugoslavije je bilo 2713 špeharjev in 12 pršutarjev. Cene so bile te: mangalica I. po 1'32 do 1'35, II. vrste po 1'30 do 1'32; jugoslovanske križane I. vrste po 1'35 do 1'43, srednje po 1'32 do 1'35, slabše blago po 1'28 do 1'32, stara živina po 1'25 do 1'28; pršutarji po 1'40 do 1'60, težki po 1'30 do 1'45; križani po 1'35 do 1'45 šilingov za kg žive teže. Tendencia je bila mirna. Madjarski prašiči so se pocenili za 10, drugi špeharji pa za 7 do 10 grošev. — (Poročilo tvrdke Predovič in drug, Dunaj III. St. Marx.)

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6, Šeleburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

RAZGLAS

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razglasa po členu 11. naredbe gospoda ministra za trgovino in industrijo z dne 27. junija 1928., št. 14.402/III., o legitimiranju trgovcev, industrijcev, obrtnikov in njih potnikov, kadar zbirajo naročila in o izdajanju legitimacij za trgovske potnike (Uradni list z dne 24. avg. 1928., št. 289/81), da je izdala v razdobju nadaljnjih treh mesecev in sicer od 1. julija 1933. do 30. septembra 1933. naslednje nove legitimacije:

219. Jurkovič Joco, Moste pri Ljubljani — »Kuvverta«, konfekcijska tvornica, d. z. o. z., tovarna kuvert, škafelj in sličnih papirnatih predmetov, Ljubljana.
220. Filipič Franc, Stražišče pri Kranju — Lojze Kristan, tovarna sukna in pletenin, Zaprtež.
221. Sader Vinko, Ljubljana — Henrik Franzl, izdelovanje nogavic in pletenin, Ljubljana.
222. Krizaj Drago, Niš — »Union«, d. z. o. z., tovarna kemično-tehničnih izdelkov, Maribor.
223. Babanović K. Aleksander, Štip — »Slavija«, jugoslovanska zavarovalna banka, zavarovalnica proti vltomu, požaru itd., Ljubljana.
224. Ritošek Mici, Lova pri Celju — Cotič Rudolf, kozmetični laboratorij, Ljubljana.
225. Pihler Josip, Maribor — Feliks Urbanc, trgovina z manufakturnim blagom na debelo in drobno, Ljubljana.
226. Vlai Stefan, Murska Sobota — Janez Cvetič, tvornica perila, Murska Sobota.
227. Kramaršič Avgust, Zagreb — Bergelj & Samojlov, d. z. o. z., izdelovanje kovčkov, torbic in drugih usnjenih izdelkov, Ljubljana.
228. Kollar Vilim, Zagreb — Hrovat Herman, knjigarna, Ljubljana.
229. Pompe Maks, Krakov — Stramšak Frančiška, prodaja praška za pokončevanje škodljivih mrčes, Dev. Marija v Polju.
230. Stiglic Franjo, Kranj — Franc Grašič, izdelovanje čevljev, Kranj.
231. Peternel Franc, Moste — Josip Lindič, trgovina z galanterijskim blagom, Ljubljana.
232. König Franc, Loka pri Žusmu — S. König, tovarna kopit in drugih lesnih izdelkov, Loka pri Žusmu.
233. Senitz Maks, Celje — Pacchiaffo, Knez & Ko., tvornica zlate, srebrne in draguljarske robe, Celje.
234. Grünberger Leopold, Zavodna pri Celju — Pacchiaffo, Knez & Ko., tvornica zlate, srebrne in draguljarske robe, Celje.
235. Kurillo Mihail, Čirče pri Kranju — Bergelj & Samojlov, d. z. o. z., izdelovanje kovčkov, torbic in drugih usnjenih izdelkov, Ljubljana.
236. Bergler Josip, Domžale — Tovarna klobukov in slamnikov Ladstätter, Kurtzhaller, Oberwalder, Stemberger d. z. o. z., tovarne klobukov in slamnikov, Domžale.
237. Scherag Franc, Ruše — »Aga — Ruše«, d. d., tvornice acetilena in oksigena, Ruše.
238. Lavrič Josip, Ljubljana — Jelačin & Komp., tovarna zamaškov, Ljubljana.
239. Bleier Bela, Ada — Fran Kos, izdelovanje pletenin in trgovina s pletilnimi stroji, Ljubljana.
240. Radaković Nikola, Šabac — »Mirim«, Zalogar Karl, tovarna hranil, Maribor.
241. Verslovšek Ivan, Ljubljana — Ign. Vok, veletrgovina s šivalnimi stroji in kolesi, Ljubljana.
242. Nikolić Krsto, Kumbor — L. Stanovec »Jugospecial« d. z. o. z., trgovska agentura in komisija, Ljubljana.
243. Maselj Josip, Sp. Loke — M. Geršak & Co., trgovina z deželnimi pridelki, Ljubljana.
244. Fischer Desider, Brod na Savi — »Unio«, družba z o. z., tovarna kemično-tehničnih izdelkov, Maribor.
245. Paik Ludvik, Ljubljana — Paik Rudolf, klobučarstvo, Ljubljana.

246. Urek Franc, Ljubljana — Golob & Ko., tovarna kemičnih izdelkov, Ljubljana-Vič.
247. Alkalay S. M., Sarajevo — »Totra«, d. z. o. z., tovarna trakov, Ljubljana.
248. Dr. Diego Ziegler, Ljubljana — Josip Kunc & Komp., tovarna tkanin in pletenin, Ljubljana.
249. Klajič Branko, Subotica — »Unio«, družba z o. z., tovarna kemično-tehničnih izdelkov, Maribor.
250. Šubelj Leopold, Zg. Siška — Franc Požar, sedlarstvo, jermenarstvo in torbarsvo, Dravljice.
251. Herzler Makso, Djakovo — »Aurea« d. z. o. z., tvornica zlate, srebrne in briljantne robe, Celje.
252. Rukavina Nikola, Zagreb — I. Samec, trgovina z galanterijo in norimberškim blagom, Ljubljana.
253. Weiss Evgen, Radovljica — Bogataj & Janč družba z o. z., tovarna klobukov, Radovljica.
254. Lackenbach Josip, Gaberje pri Celju — »Aurea« d. z. o. z., tvornica zlate, srebrne in briljantne robe, Celje.
255. Puncer Franjo, Spodnja Hudinja pri Celju — Mastnak Alojzij, veletrgovina s kolonijalnim blagom, Celje.
256. Politzer Geza, Dolnja Lendava — Tovarna dežnikov d. d., tovarna dežnikov, Dolnja Lendava.
257. Zabukovec Ivan, Ljubljana — »Vinocet« družba z o. z., tovarna vinskega in spiritoznega kisa, Ljubljana.
258. Milič Zvonimir Stojan Bogdan, Ljubljana — Commerce d. d., trgovina z manufakturnim blagom, Ljubljana.
259. Fatur Ladislav, Rakek — Gospodarska zveza r. z. z. o. z., trgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga, deželnih pridelkov itd., Ljubljana.
260. Ladstätter Oton, Domžale — Tovarne klobukov in slamnikov Ladstätter, Kurtzhaller, Oberwalder, Stemberger družba z o. z., tovarna klobukov in slamnikov, Domžale.
261. Kmetič Ivan, Ljubljana — L. Stanovec »Jugospecial« družba z o. z., trgovska agentura in komisija, Ljubljana.
262. Besednjak Albert, Ljubljana — L. Stanovec »Jugospecial«, družba z o. z., trgovska agentura in komisija, Ljubljana.
263. Klobučar Jožica, Ljubljana — L. Stanovec »Jugospecial«, družba z o. z., trgovska agentura in komisija, Ljubljana.
264. Golob Ivan, Sv. Marjeta — Gorišek Mirko, industrija lesnih izdelkov, Ruše.
265. Lobnik Josipina, Maribor — Zupančič Ivan, trgovska agentura, Maribor.
266. Turšič Jožef, Cerknica pri Rakeku — Presern Ivan, tovarna čevljev, Kranj.
267. Zalar Ivan, Moste pri Ljubljani — Lindič Josip, trgovina z galanterijskim blagom, Ljubljana.
268. Peter Josip, Maribor — Adalbert Gusel, veletrgovina, izdelovanje likerjev in sadnih sokov, Maribor.
269. Forzezi Franc, Glinice pri Ljubljani — Alojzij Kanc, tovarna kvasa, Mengeš.
270. Oražem Ivan, Mali Mengeš — Slamnikarska in klobučarska zadruga, r. z. z. o. z., tovarna slamnikov in klobukov, Mengeš.
271. Podboršek Franc, Loka pri Mengšu — Slamnikarska in klobučarska zadruga, r. z. z. o. z., tovarna slamnikov in klobukov, Mengeš.
272. Drev Ivan, Smartno ob Paki — Povh Joško, tovarna perila, Novo mesto.
273. Jakupović Smajl, Ljubljana — Mihael Vlaj, trgovina z manufakturnim in modnim blagom, Ljubljana.
274. Bešič Ramo, Ljubljana — Mihael Vlaj, trgovina z manufakturnim in modnim blagom, Ljubljana.
275. Polič Ivan Franc, Split — Zakelj Ivan, čevljarna, Ziri.
276. Kračun Fran, Pekel — Kračun Vinko, izdelovanje kemičnih predmetov, Poličane.
277. Mirič Franc, Ljubljana — Prešern Ivan, tovarna čevljev, Kranj.
278. Oblak Ivan, Dobruška — »Sora«, družba z o. z., ročno čevlarstvo, Ziri.
279. Slibar Josip, Ljubljana — Olga Slibar, trgovina z manufakturnim blagom, Ljubljana.

280. Kolombo Pelar, Sibenik — L. Stanovec »Jugospecial«, družba z o. z., trgovska agentura in komisija, Ljubljana.
281. Simončič Miloš, Ljubljana — Manufakturna »Rekord«, trgovina z manufakturnim blagom, Ljubljana.
282. Keršič Ivan, Ljubljana — Josip Lindič, trgovina z galanterijskim blagom, Ljubljana.
283. Pestolnik Franc, Ljubljana — I. Korečan, trgovina z galanterijo, Ljubljana.
284. Operman Dragotin, Ptuj — »Petovia« d. d., usnjarska industrija, Ptuj.
285. Zupanc Jernej, Radeče — »Peta«, družba z o. z., tvornica lesenih pet, Radeče.
286. Klanjšček Joško, Ljubljana — Franc Woschnag, izdelava sinovi, d. d., tovarna usnja, Sošani.
287. Česnik Pavel, Ljubljana — »Totra«, družba z o. z., tovarna trakov, Ljubljana.
288. Roscher Ervin, Maribor — Jugoslovanska tovarna za izdelovanje dr. Oetkerjevega pecilnega praška, družba z o. z., izdelovalnica pecilnega praška, Maribor.
289. Altman Vatroslav, Zagreb — Miroslava Leitgeb, izdelava vezenin in prediskarija, Ljubljana.
290. Vogrinc Ivan, Ljubljana — Lampret Ivan, trgovina z mešanim blagom, Ljubljana.
291. Molan Ivan, Mostar — Sitar & Svetek, gravurstvo, Ljubljana.
292. Polgar Josip, Ljubljana — Karl Prelog, trgovina z volnenim blagom in galanterijo, Ljubljana.
293. Zabukovec Jože, Predstruge — Vinko Boc, prekupevanje govedine in prašičev, Moste pri Ljubljani.
294. Kraljič Josip, Grm — Vinko Boc, prekupevanje govedine in prašičev, Moste pri Ljubljani.
295. Tauiner Julio, Zagreb — »Jugopražarna« in tovarna hranil, d. z. o. z., pražarna in tovarna hranil, Ljubljana.
296. Novak Dominik, Ljubljana — Sušteršič Slavko in Milka, tovarna nogavic, Lesce.
297. Florjanc Josip, Ljubljana — Maks Jeras, trgovina z mešanim blagom in glavno zastopstvo tvornice čokolade A. Zavrtanik, Ljubljana.
298. Tomaškovič Sijepan, Veliko Trgovišče — Ivan Bernik, izdelovanje žaluzij in okenskih rolet, Ljubljana.
299. Boldocky Stevan, Beograd — »Pekatec«, družba z o. z., tovarna festenin, Ljubljana.
300. Gruffsreiber Edvard, Sevnica ob Savi — Kopitarna Windke, tovarna kopit, Sevnica ob Savi.
301. Pauer Franc, Štore-Kresnike — Franc Kostomaj, protitehnično podjetje, Črč.
302. Pačirski Sima, Novi Sad — Kajetan Ahačič, tovarna kos, srpov in drugega poljedelskega orodja, Tržič.

303. Lukec Josipina, Ljubljana VII. — A. Volk, veletrgovina z žitom in moko, Ljubljana.
304. Breskvar Rudolf, Ljubljana — J. Zirovnik, trgovska agentura in komisija trgovina s pnevmatik, Ljubljana.
305. Goltes Adolf, Ljubljana — Ivan Savnik, trgovina z manufakturnim in galanterijskim blagom, Kranj.
306. Lužina Ljubomir, Sušak — Ivan Jelačin, veletrgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom in monopolna veleprodaja soli, Ljubljana.
307. Pulniković Miroslav, Celinje — Jožef Marček, čevlarstvo, Ziri.
308. Tary Richard, Ljubljana — »Jugočeška« jugoslovansko-češka tekstilna industrija d. d., tekstilna industrija, Kranj.
309. Majer Zvonimir, Zagreb — Prva jugoslovanska alkoholna industrijska družba, poprej Simon Hutter sin, alkoholna industrija, Ptuj.

Ljubljana, dne 30. septembra 1933.

Predsednik:

Ivan Jelačin l. r.

Tajnik:

Ivan Mohorič l. r.

Obče priljubljeni KOLMANOV Mali žepni vojni red je izšel in se dobi po ceni Din 5' — za komad v vseh trafikah in knjigarnah. — Priporočamo ta res lični in v obliki najbolj ustrežajoči vojni red potujočemu občinstvu!

Narodno gledališče v Ljubljani

Sobota, dne 7. oktobra: Sveta Ivana. Izv. Znižane cene.

Nedelja, dne 8. oktobra: Okence. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, dne 9. oktobra: Komedija zmešnjav. Red C.

Torek, dne 10. oktobra: Okence. Gostovanje v celjskem Mestnem gledališču.

Opera, začetek ob 20.

Sobota, 7. oktobra: Pri belem konjčku. Izven. Globoko znižane cene.

Nedelja, dne 8. oktobra: Halka. Premiera. Izven.

Ponedeljek, dne 9. oktobra: Zaprt.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Sobota, dne 7. oktobra ob 20. uri: »Rokic«. Red C.

Nedelja, dne 8. oktobra ob 20. uri: »Voda«. Premiera.

Po zimi
vroč,
v poletju
ohlajen!

V resnici je zelo poceni kavni napitek Kathreiner Kneippova sladna kava s Pravim »Franckovim« dodatkom. — Hranljiva, prijetna in tečna!

Brzjavljavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale
Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonialne robe.
Veleprazarna kave.
Mlini za dišave.
Gočna postrežba.

Ljubljana

Dunajska cesta 33

Ustanovljeno leta 1840

Zaloga špirita,
raznega žganja in
korjaka.
Mineralne vode.
Ceniki na razpolago

Priznano dobre

„Zora“
nagrobne lučice

dobite pri trdki
Dolničar & Richter, Ljubljana
Zvonarska ulica

- Pleskarsko in sobo-slikarsko delo
- izvršuje po najugodnejših pogojih

Ivan Genussi
Ljubljana
Igriška ulica šte. 10

Telefon 22-67

Trgovci in industrijci!
Trgovski
list
se priporoča za
inseriranje!

J. HLEBŠ, LJUBLJANA
DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 — MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pieskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.